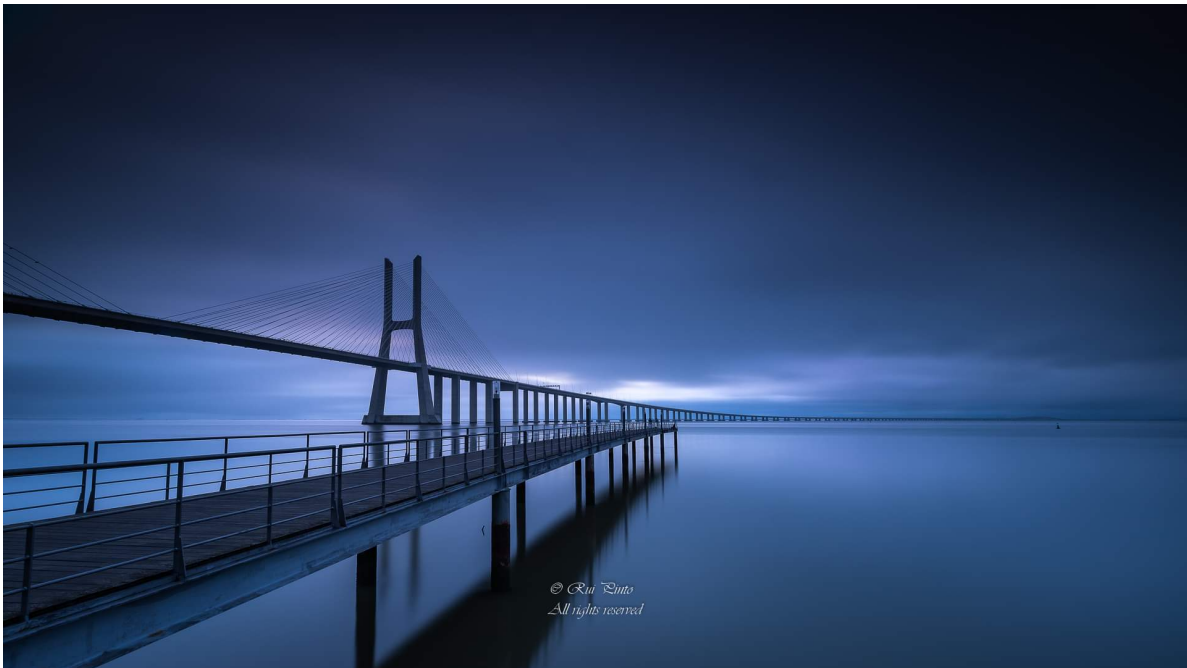

Diari de les idees 28

Aquesta última edició del *Diari de les idees* abans de la pausa per vacances recull un cop mes la preocupació pels nombrosos rebrots de Covid-19 al nostre territori, la qual cosa ha comportat que la situació econòmica es pugui agreujar de manera dramàtica després d'una temporada turística que els professionals del sector ja donen pràcticament per perduda. A la vegada, seguim observant i analitzant els principals temes que destaquen a l'agenda internacional, catalana i europea.

A *The New York Times* Rushir Sharma analitza com coronavirus està accelerant el gir cap al replegament de les economies nacionals que va començar amb la crisi financera mundial de 2008. Els governs estan assumint cada vegada més el control de tots els aspectes de la vida econòmica, acumulant deute públic per mantenir viu el creixement i imposant noves barreres al comerç exterior i la immigració. Malgrat el seu domini de la tecnologia, els Estats Units i la Xina s'estan endeutant massa i els seus governs han estat àmpliament criticats per la mala gestió de la pandèmia i dins d'aquest context és força probable que el gran guanyador sigui Alemanya. La seva resposta a la pandèmia ha posat de relleu els punts forts -un govern eficient, un deute baix, una reputació d'excel·lència industrial i una creixent capacitat per crear empreses tecnològiques en un món dominat pels gegants nord-americans i xinesos d'Internet. Una situació global, doncs, caracteritzada un cop mes per les tenses relacions entre les dues superpotències que Julian Borger analitza a *The Guardian* arrel del nou increment de tensió entre els Estats Units i la Xina com a conseqüència del tancament del consolat xinès a Houston enmig d'acusacions que era un centre d'espionatge, i el tancament de la missió nord-americana a la ciutat xinesa de Chengdu com a represàlia. La retirada de Trump del lideratge mundial deixa els EUA en

molt mala posició per dirigir la lluita contra les pretensions hegemòniques de la Xina. En efecte, la marxa nord-americana de l'OMS i el fracàs de l'administració Trump en la seva resposta a la pandèmia del coronavirus ha complicat enormement la tasca dels diplomàtics nord-americans per convèncer els governs estrangers que facin causa comuna contra la Xina. Com a complement, a *Foreign Policy* Stephen M. Walt alerta de com l'estatus de Washington com a superpotència ha estat decaient durant anys i com la gestió de la pandèmia per part de Trump l'està acabant d'ensorrar. En efecte, la desastrosa gestió del president nord-americà està produint efectes debilitants a llarg termini que acceleraran encara més el declivi dels Estats Units. Fins i tot si és derrotat al novembre i una administració de Joe Biden ho fes gairebé tot bé, les conseqüències del regne de l'error de Trump continuaran durant molts anys.

En clau catalana, Francesc-Marc Àlvaro analitza a *La Vanguardia* la doble realitat de l'independentisme a dia d'avui: els presos polítics recorden el viatge pendent a Ítaca mentre el president Torra i els seus consellers han de bregar amb la pandèmia. Aquest xoc desconcertant limita el marge de resposta política dels partits concernits i per això diu molt de l'estat d'ànim de les bases independentistes el fet que Jordi Cuixart, president d'Òmnium i únic pres que no forma part de cap partit, sigui percebut com la gran esperança: agrada el seu discurs perquè es basa en solemnes principis i raons morals. En canvi, Josep Ramoneda argumenta a *El País* que la lleugeresa de prendre una decisió per a la qual no s'estava preparat, l'han pagat cara els responsables i ha fet entrar el país en una llarga ressaca. Tres anys de repressió, frustració i desgast, sense que s'albiri un horitzó estratègic clar. Enmig, la pandèmia ha acabat de malmetre l'escenari, amb un Govern desgastat que ha volgut presentar-se com el primer de la classe en la gestió de la crisi sanitària, i ha acabat atrapat com tots. De manera que ara mateix en l'agenda política i en l'horitzó electoral, al costat del destí del projecte independentista, hi ha la crisi sanitària, la crisi econòmica i l'educativa. I davant d'aquest escenari no n'hi ha prou amb dir que sols ho fariem millor. En definitiva, cal preguntar-se si hi ha algú dins de l'independentisme amb prou autoritat per aixecar el tabú, dir que el programa de màxims no és a l'ordre del dia i oferir un projecte integrador que generi espais compartibles per a una reconstrucció econòmica, social i política a la qual almenys els comuns i els socialistes no se sentin aliens. Paral·lelament, la greu crisi de la monarquia espanyola és objecte d'anàlisi a *The Economist* arran de les revelacions sobre els negocis i altres activitats tèrboles del rei Juan Carlos, on es destaca que si bé Felip VI ha complert en gran mesura la seva promesa d'una monarquia renovada per a una nova era, ara s'enfronta a la perspectiva que el seu pare sigui acusat, encara que com rei emèrit Joan Carles només pot ser jutjat al Tribunal Suprem, i la prescripció pot salvar-lo. Expulsats ja tres vegades del país entre 1808 i 1975, els Borbons espanyols segueixen en llibertat condicional en tant que el sentiment republicà està creixent cada vegada més. Si ara per ara potser la monarquia no està del tot condemnada, no és menys cert que Juan Carlos és una figura tòxica i que Felipe VI haurà de lluitar de valent per recuperar el respecte i la confiança cap a una institució que actualment desperta poques simpaties.

A cavall entre l'actualitat política espanyola i europea, Enric Juliana celebra a *La Vanguardia* l'acord obtingut *in extremis* a la darrera reunió del Consell Europeu i considera que té un veritable abast històric en la mesura que, per primera vegada, la Unió Europea

decideix endeutar-se per fer front a les nefastes conseqüències econòmiques de la Covid-19. Es tracta doncs de la primera mutualització del deute per fer front a la calamitat, que l'autor qualifica de 'Moment hamiltonià'. Políticament, l'acord europeu ofereix un horitzó constructiu a Espanya, país en el qual a hores d'ara s'acumulen al menys cinc crisis de notable envergadura: crisi sanitària, crisi econòmica, crisi institucional, crisi territorial i crisi de reputació de la política. No serà fàcil resoldre-les, però a hores d'ara és possible traçar un horitzó d'esforç col·lectiu a deu anys vista. Aquest acord també és analitzat per Laura Greenhaigh i Lili Bayer a *Politico* on assenyalen que el Marc Financer Plurianual (MFP) corresponent al període 2021-2027 serà de 1.074 bilions d'euros i vindrà acompanyat per un fons de recuperació de la UE de 750.000 milions d'euros, en el marc de l'innovador pla que també veurà per primera vegada els països europeus demanar préstecs de manera conjunta als mercats financers. En canvi, *The Economist* matisa les afirmacions que destaquen el 'moment hamiltonià' que molts analistes han volgut veure en l'acord tot subratllant que l'acord del Consell Europeu trenca dos tabús històrics. En primer lloc, els líders europeus han acordat que la Comissió Europea, actuant en nom dels estats membres, podria incórrer en deute a una escala sense precedents. La NGEU (Next Generation EU) es finançarà mitjançant préstecs a sis anys, amb bons emesos amb venciments que s'estendran fins al 2058. En segon lloc, 390.000 milions d'euros dels 750.000 milions d'euros es distribuïran en forma de subvencions i, per tant, no se sumaran a la càrrega del deute dels governs, la qual cosa suposa creuar una línia vermella sobre les importants transferències fiscals dins de la UE. Amb tot, l'article considera que l'acord no arriba a ser el "moment hamiltonià" que alguns esperaven ja que ningú no ha proposat de mutualitzar els deutes heretats dels països de la UE; ni tan sols el nou deute comú gaudirà de garanties solidàries. I la qüestió de com pagar-lo s'ha deixat per a més endavant. Finalment, l'acord planteja dos temes objecte de preocupació. En primer lloc, el preu exigint per part dels frugals. Per tal preservar les subvencions de recuperació, les retallades afectaran les anomenades àrees "orientades a el futur" com la investigació, l'atenció sanitària i l'ajustament climàtic. I en segon lloc està la qüestió de saber com es farà per impedir tenir accés a subvencions països que soscaven l'estat de dret com per exemple Hongria i Polònia.

En aquest sentit, Branko Milanović recull a *Social Europe* la preocupació sobre els perills que afronta la democràcia i sosté que les decisions històriques dels líders autoritaris d'avui deixaran un llegat gairebé impossible de revertir en el futur. Per demostrar-ho apunta quatre decisions polítiques recents de quatre importants líders mundials -ja adoptades o d'imminent adopció- com a intents de lligar les mans dels seus successors fent que les decisions siguin irreversibles, i assegurant així la seva pròpia immortalitat política: la decisió del president rus, Vladímir Putin, d'annexar Crimea; la derogació pel seu homòleg xinès, Xi Jinping, de l'autonomia de Hong Kong; la decisió del primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, d'annexar parts dels territoris palestins ocupats, i la decisió del president turc, Recep Tayyip Erdoğan, de convertir Santa Sofia a Istanbul en una mesquita. Tots aquests líders, que ja porten molts anys al poder, consideren que la millor garantia que una política es mantingui és fer-la de tal manera que sigui reversible només si es produeix una derrota nacional total. Això no només fa que la política sigui més duradora -les derrotes totals són rares- sinó que assegura al líder una posteritat fins i tot en l'eventualitat d'una derrota. Aquesta preocupació democràtica és compartida per Mario Ricciardi a *Le Grand*

Continent on mitjançant l'anàlisi de la llarga història de les històries d'epidèmies, es planteja si el coronavirus provocarà el ressorgiment del Leviatan i, de ser així, quina forma prendrà el monstre aquesta vegada. No obstant això, afirma que és difícil imaginar una nova solució hobbesiana; la por de l'anomia produïda pels efectes de la malaltia com a palanca per legitimar l'establiment d'un poder garant de la seguretat podria obrir el camí, en les actuals circumstàncies, a una deriva cap a una societat capitalista de vigilància i no cap a un compromís fonamentalment liberal. D'igual manera, Seth Kaplan alerta des de les pàgines de *Foreign Policy* que la situació dels drets humans al món està en recessió i al llarg dels últims 14 anys, els drets polítics i les llibertats civils han disminuït a tot el món. Els estats autoritaris com la Xina tenen cada vegada més èxit a l'hora d'argumentar a tot Àsia, Àfrica i Orient Mitjà que l'estabilitat i el progrés econòmic depenen que es retallin significativament les llibertats bàsiques com la llibertat d'expressió i els procediments legals. La creixent influència de la Xina, Rússia i altres règims autoritaris determina doncs que, per primera vegada des dels anys setanta, la democràcia liberal s'enfronta a nivell mundial a un marc polític alternatiu.

Des de la perspectiva econòmica, Ilias Alamian alerta a *Open Democracy* les narratives del ressorgiment del capitalisme d'Estat són lluny de ser innocents. Considera que l'aparició d'aquestes narratives no són una coincidència i s'han d'emmarcar en el context d'una sèrie de transformacions geopolítiques i geoeconòmiques interrelacionades, que inclouen un canvi en el centre de gravetat de l'economia global des de l'Atlàntic Nord cap al *Pacific Rim*, la dispersió del poder en l'economia global lluny dels centres de poder tradicionals d'Occident, i la multiplicació de formes de reafirmació de l'autoritat de l'Estat en l'economia i la societat. Un estat que, segons apunta Ariane Aumaître Balado a *Slate*, després de deu anys d'inestabilitat econòmica i de reformes estructurals pendents, passa per un moment molt delicat als països del sud d'Europa (Espanya, Grècia, Itàlia, Portugal). Amb uns mercats de treball segmentats, una forta precarietat i una protecció social inestable, l'estat del benestar del sud d'Europa tindrà més dificultats que els seus veïns del nord per fer front a l'impacte de la Covid-19. No obstant això, hi ha algunes raons per a un optimisme raonat com per exemple el fet que els països d'aquesta regió d'Europa han aconseguit posar en marxa una resposta ràpida per protegir els seus ciutadans pel que fa a la feina i els ingressos, facilitant les condicions d'accés a les prestacions de l'atur per donar cobertura al major nombre possible de llars. A més, la pandèmia ha accelerat les reformes estructurals, com la introducció d'un ingrés mínim a Espanya, que promourà una protecció social més inclusiva. Unes actuacions que a parer dels analistes de *The Economist* no són exemptes de perill ja que aquesta nova època en la qual ens estem endinsant presenta quatre característiques que la defineixen. La primera és l'escala dels préstecs fets als governs i el potencial aparentment il·limitat d'augmentar-los encara més. La segona és la posada en marxa de la màquina de fabricar moneda. Els bancs centrals dels Estats Units, Gran Bretanya, la zona euro i Japó han creat noves reserves de diners per valor d'uns 3,7 bilions de dòlars el 2020. Tercera, el paper creixent de l'estat com a principal assignador de capital i, finalment, la baixa inflació. L'absència de pressió alcista sobre els preus vol dir que no hi ha necessitat immediata de frenar el creixement dels balanços del banc central o d'augmentar els tipus d'interès a curt termini des del seu nivell mínim al voltant de zero. No obstant això, la nova era també presenta greus riscos. Si la inflació es dispara inesperadament, tot l'edifici del deute tremolarà, ja que els bancs centrals hauran

d'augmentar les seves taxes d'interès i al seu torn pagar grans sumes d'interès per les noves reserves que han creat per comprar bons. I fins i tot si la inflació es manté baixa, la nova maquinària és vulnerable als atacs dels diferents grups de pressió.

Uns grups de pressió que segons argumenta Fermín Koop a *Open Democracy* estan fent per manera que malgrat la crisi de la Covid-19 les respostes respecte del canvi climàtic estiguin intensificant les tendències que existien abans de la pandèmia. Les institucions nacionals i subnacionals que van donar generosos subsidis a la producció i al consum de combustibles fòssils han tornat a donar nova vida al petroli, el gas i el carbó. Per consegüent, aquestes polítiques retardaran la recuperació econòmica, la transició energètica i el progrés cap a l'establiment de les bases d'una economia baixa en carboni. En definitiva, la despesa destinada a la recuperació ha de canviar dràsticament el seu rumb per donar el suport a l'energia neta com una inversió a futur, en lloc de donar subsidis a les polítiques contaminadores del passat. Aquest punt de vista és reprès amb molt èmfasi per Ernesto Vidal a *CTXT* on denuncia les trampes del capitalisme verd i adverteix que el cost que suposaria acabar amb la majoria d'emissions de gasos d'efecte hivernacle és alt atès que es considera que passar a un model energètic en el qual les energies renovables proveïssin el 80% de l'energia costaria uns 15 bilions de dòlars. En total, la factura resultant de reduir les emissions netes a zero podria ascendir fins als 50 bilions de dòlars, segons un estudi de Morgan Stanley. Pot semblar una suma extraordinària, però empal·lideix davant la xifra del que suposaria no fer-ho. D'acord amb un estudi publicat a la revista *Nature*, reduir les emissions fins assolir l'objectiu dels Acords de París de mantenir la temperatura a 1,5-2° C per sobre de nivells preindustrials tindria un cost econòmic d'aquí fins 2100 de més de 600 bilions de dòlars, però no fer res suposarà una despesa que ascendiria fins als 2.197 bilions. Aquesta preocupació també compartida i refermada per Vanessa Buth a *Social Europe* on argumenta que és poc probable que el *Green Deal Europeu* sigui suficient per assolir els objectius climàtics de l'Acord de París ja que continua sent una nova estratègia de creixement, basada en la mateixa ideologia que ens ha portat a la crisi climàtica. Tot i que l'objectiu és reduir la les emissions de carboni, permet l'extracció i el consum continu de recursos insostenibles i no renovables, amb el gas natural -específicament el gas natural líquat, menys carregat en carboni, com a part important de l'estratègia energètica per a un període de transició (indefinit), incloent la generació i l'emmagatzematge de carboni (que és una estratègia a llarg termini per defecte).

Finalment, i en l'àmbit de la innovació i de les noves tecnologies, Elizabeth Sherwood-Randall analitza des de les pàgines de *Foreign Affairs* el concepte d'estabilitat estratègica a la llum dels canvis tecnològics. Durant la Guerra Freda, especialment quan la destrucció mútua assegurada es va convertir en una lògica acceptada entre els Estats Units i la Unió Soviètica, la recerca de l'estabilitat estratègica va proporcionar un marc per gestionar els riscos existencials associats als arsenals nuclears massius. Mentrestant, les noves tecnologies estan presentant els seus propis desafiaments a aquest concepte de l'escalada. En conseqüència, l'enfocament tradicional de l'estabilitat estratègica pot ser que ja no sigui suficient per gestionar els riscos actuals. Fins i tot amb la resurrecció dels acords de control d'armes que ara s'estan derogant o desmantellant, hi ha motius per dubtar que l'estabilitat estratègica, almenys tal com s'entén en el vell paradigma, pugui restablir-se o preservar-se. Una estabilitat que tot sovint pot amagar aspectes molt perillosos com ho

expliquen a *The Guardian* Darren Byler i Carolina Sanchez Boe on denuncien un fenomen global que anomenen “capitalisme del terror” que justifica l’exploració de les poblacions subjugades definint-les com terroristes potencials o com amenaces a la seguretat. Principalment genera beneficis de tres maneres interconnectades. En primer lloc, es concedeixen generosos contractes estatals a empreses privades perquè elaborin i despleguin tecnologies policials que vigilin i gestionin els grups objectius. A continuació, utilitzant les enormes quantitats de dades biomètriques i dels mitjans de comunicació social extrets d’aquests grups, les empreses privades milloren les seves tecnologies i venen versions minoristes de les mateixes a altres estats i institucions, com les escoles. Finalment, tot això converteix els grups objectiu en una font immediata de mà d’obra barata, ja sigui mitjançant la coacció directa o indirectament a través de l’estigma.

Política internacional i globalització

Jeremy Cliffe Why second terms for illiberal leaders are different, and more dangerous, than first ones

Arran de l’elecció del nou president de Polònia, la decisió d’Ergodan de reconvertir Santa Sofia en una mesquita i l’indult concedit per Donald Trump a un dels seus antics assessors acusat de fer obstrucció a la justícia, l’autor considera que estem davant tres exemples que ens recorden que vivim en una època definida per l’auge del populisme antiliberal. Aquests fets també constitueixen tres advertències dels perills per a les normes democràtiques quan un líder antiliberal es presenta a un segon mandat, i especialment, si guanya la reelecció. En primer lloc hi ha l’efecte de prova d’impunitat. Les normes democràtiques solen calibrar-se durant les eleccions i les campanyes per a un segon mandat són una oportunitat única per provar fins a quin punt poden ampliar els seus límits. El segon element és l’efecte d’aprovació. Al centre de la fórmula populista hi ha la dicotomia entre “el poble” (una massa indiferenciada que dona suport al líder populista en qüestió) i els “enemics del poble” (el poder judicial, els mitjans de comunicació, l’oposició, les minories). Una victòria, ni que sigui per estret marge, és considerada com a prova conclouent que “el poble” està del seu costat. El tercer factor és l’efecte del *sunk capital*. El primer mandat serveix perquè un líder, antiliberal o no, es faci amb el poder mentre que el segon serveix per a radicalitzar les polítiques que s’han començat a implementar. Finalment, hi ha l’efecte del cicle de vida. A mesura que es desenvolupa un segon període d’abús antiliberal d’un sistema democràtic, creix el risc que els votants normalitzin els canvis i que els polítics de l’oposició perdin l’esperança. Un mandat il·liberal pot semblar una aberració però dos mandats poden semblar constitutius d’un nou fals consens. En un sistema polític cínic i injust, un segon mandat és simplement sinònim de més oportunisme i més demagògia.

Ruchir Sharma Which Country Will Triumph in the Post-Pandemic World?

El coronavirus està accelerant el gir cap al replegament de les economies nacionals que va

començar amb la crisi financera mundial de 2008. Els governs estan assumint cada vegada més el control de tots els aspectes de la vida econòmica, acumulant deutes públics per mantenir viu el creixement i imposant noves barreres al comerç exterior i la immigració. Només els aspectes virtuals de l'economia mundial està en auge, ja que la gent treballa, juga i compra a Internet. Dins d'aquest context l'autor planteja quins països es veuran reforçats floriran en aquest nou paisatge econòmic. Malgrat el seu domini de la tecnologia, els Estats Units i la Xina s'estan endeutant massa i els seus governs han estat àmpliament criticats per la mala gestió de la pandèmia. Vietnam sembla un país prometedora, una potència exportadora emergent amb un govern que ha detingut el virus en sec. Rússia també té una economia interessant, perquè el President Vladimir Putin ha estat treballant durant anys per aïllar al seu país de la pressió financera estrangera, una mesura defensiva que resultarà cada vegada més valuosa en un món que s'està desglobalitzant ràpidament. Però al seu parer és probable que el gran guanyador sigui Alemanya. La seva resposta a la pandèmia ha posat de relleu els punts forts preexistents: un govern eficient, un deute baix, una reputació d'excel·lència industrial que protegeix les seves exportacions fins i tot quan el comerç mundial disminueix, i una creixent capacitat per crear empreses nacionals de tecnologia en un món dominat pels gegants nord-americans i xinesos d'Internet. En definitiva, a mesura que la pandèmia accelera el ritme de la digitalització i la desglobalització i augmenta el deute de pràcticament tots els països del món, Alemanya destaca per la seva relativa manca de debilitat enfront d'aquests desafiaments, i per tenir un govern preparat per afrontar-los.

Sean Wilentz The Last Integrationist

Amb motiu de la mort del congressista John Lewis, l'últim gran representant de la generació de lluitadors pels drets civils dels ciutadans afroamericans, l'article ret homenatge a la seva figura com a vincle entre els primers anys de la dècada de 1960 -els dies de glòria del moviment de drets civils- i la dècada de 1990. Tot i alguns aclaparadors revessos personals i polítics, Lewis va persistir en predicar les doctrines que van enderrocar la segregació: la integració racial, la no violència, la justícia econòmica... En una època en què destacats nacionalistes negres i fins i tot liberals com Tom Wicker denunciaven el fracàs de la integració o la consideraven com un sinònim de simple acomodació, Lewis va continuar amb la seva lluita.

Jessica Chen Weiss China's Self-Defeating Nationalism

En els mesos transcorreguts des que va començar la pandèmia mundial de COVID-19 a Wuhan, els líders de la Xina s'han tornat cada vegada més nacionalistes. S'han vantat davant del públic nacional i estranger de la superioritat del seu sistema en la lluita contra la malaltia. Han venut teories de conspiració sobre els orígens nord-americans del nou coronavirus. Han adoptat una diplomàcia agressiva, atacant descaradament els crítics estrangers i utilitzant els mitjans de comunicació social i altres plataformes per a posar en relleu les deficiències estrangeres. Encara que el principal objectiu de l'impuls nacionalista de Beijing hagi estat aconseguir suport intern per al Partit Comunista Xinès (PCX), també

ha avivat les tensions amb Washington, ja que cadascuna de les parts tracta de superar a l'altra en el repartiment de culpes i evitar la responsabilitat per la seva gestió de la COVID-19. La retòrica del "ull per ull" ha obstaculitzat la cooperació en la lluita contra la pandèmia. Per als Estats Units, aquest enfocament xinès més nacionalista presentarà reptes encara més grans en el futur, ja que obstaculitzarà la influència i la dissuasió dels Estats Units de maneres que limitaran les seves opcions polítiques a l'hegemonia global. Però a llarg termini, l'autora considera que el nacionalisme resultarà ser un obstacle encara més gran per a les ambicions de Beijing, ja que socava els esforços de la Xina per atreure el suport internacional i demostrar el seu lideratge mundial. La diplomàcia agressiva que està utilitzant potser pot apaivagar els nacionalistes però limitarà l'atractiu de la Xina a l'estranger. I la xenofòbia i la repressió en nom de l'estabilitat nacional -ja sigui cap als migrants africans a Guangzhou, les minories d'Àsia Central a Xinjiang o els xinesos ètnics a Hong Kong- han desbaratat els esforços xinesos per projectar una imatge benèvola i magnànima. Fins i tot si Beijing reconeix aquests problemes, serà difícil -encara que no impossible- que els dirigents xinesos limitin el nacionalisme que ha desencadenat.

Rayhan Asat i Yonah Diamond The World's Most Technologically Sophisticated Genocide Is Happening in Xinjiang

Des de les pàgines de *Foreign Policy* els autors alerten de dos recents esdeveniments que haurien d'obrir els ulls del món sobre l'escala i l'horror de les atrocitats que s'estan cometent contra els uigurs, una minoria ètnica musulmana del Xinjiang xinès. El primer és un informe autoritzat que documenta l'esterilització sistemàtica de les dones uigurs. L'altre va ser la confiscació pel Servei de Duanes i Protecció de Fronteres dels Estats Units de 13 tones de productes fabricats amb cabell humà que se sospita ha estat tallat per la força als uigurs empresonats en camps de concentració. Tots dos esdeveniments evocuen esgarriuosos paral·lelismes amb atrocitats passades, l'esterilització forçosa de minories, discapacitats i pobles indígenes, i la imatge de les muntanyes de cabell conservades a Auschwitz. La Convenció sobre el Genocidi, de la qual la Xina és signatària, defineix el genocidi com actes específics contra membres d'un grup amb la intenció de destruir-total o parcialment. Aquests actes inclouen: a) matar; b) causar greus danys físics o mentals; c) infligir deliberadament condicions de vida per a provocar la destrucció física del grup; d) imposar mesures destinades a impedir els naixements dins de el grup; i e) traslladar per la força als nens del grup cap a un altre grup. Qualsevol d'aquestes categories constitueix un genocidi. Les proves aclaparadores de la campanya deliberada i sistemàtica de govern xinès per destruir el poble uigur s'ajusten clarament a cadascuna d'aquestes categories. De més a més, i en tant que el govern xinès utilitza el sistema de vigilància massiva més invasiu del món els autors consideren que cal actuar abans que no sigui massa tard.

Julian Borger US push for global alliance against China hampered by years of 'America first'

L'autor analitza el nou increment de tensió entre els Estats Units i la Xina com a conseqüència del tancament del consolat xinès a Houston enmig d'acusacions que era un

centre d'espionatge, i el tancament de la missió nord-americana a la ciutat xinesa de Chengdu com a represàlia. L'autor assenyala que Beijing està fent una demostració de força en múltiples fronts, però que la retirada de Trump del lideratge mundial deixa els EUA en molt mala posició per dirigir la lluita contra les pretensions hegemòniques de la Xina. La retirada nord-americana de l'OMS i el fracàs de l'administració Trump en la seva resposta a la pandèmia del coronavirus ha complicat enormement la tasca dels diplomàtics nord-americans per convèncer els governs estrangers que facin causa comuna contra la Xina. El mateix podria dir-se quan es veuen les imatges d'unitats paramilitars no identificades que detenen manifestants antiracistes a Portland, que malmeten la imatge d'una nació que reclama el lideratge global.

Stephen M. Walt How to Ruin a Superpower

Stephen M. Walt alerta de com l'estatus de Washington com a superpotència ha estat decaient durant anys i com la gestió de la pandèmia per part de Trump l'està acabant d'ensorrar. A mitjans de la dècada de 1990, els Estats Units es van trobar en una posició de primacia sense igual en la història moderna. La seva combinació de p

Stephen M. Walt alerta de com l'estatus de Washington com a superpotència ha estat decaient durant anys i com la gestió de la pandèmia per part de Trump l'està acabant d'ensorrar. A mitjans de la dècada de 1990, els Estats Units es van trobar en una posició de primacia sense igual en la història moderna. La seva combinació de poder econòmic, militar i *soft power* va empetidir tots els altres països, i estudiosos com William Wohlforth i Stephen Brooks van avançar arguments ben raonats de per què l'era unipolar podria durar tant o més que la bipolar que la va precedir. El que no van anticipar va ser la sèrie de ferides auto infligides que els Estats Units patirien en els anys següents, amb un autèntic desgavell d'errors recurrents que s'ha accelerat i empitjorat sota Donald Trump. Particularment, la desastrosa gestió de la pandèmia de COVID-19 per part de Trump està produint efectes debilitants a llarg termini que acceleraran encara més el declivi dels Estats Units. Fins i tot si és derrotat al novembre i una administració de Joe Biden ho fés gairebé tot bé, les conseqüències del regne de l'error de Trump continuaran durant molts anys. Amb tot, els Estats Units continuen tenint una sèrie d'avantatges importants en comparació amb altres grans potències, entre les quals hi ha els seus abundants recursos naturals, una economia encara innovadora, un clima temperat (al menys fins ara) i una ubicació geopolítica extremadament favorable. Aquests factors fan més probable l'èxit a llarg termini, però no el garanteixen. El país també s'enfronta a una sèrie de grans rivals -sobretot a una Xina encara en ascens- però les últimes dècades suggereixen que els nord-americans segueixen sent el seu pitjor enemic.

oder econòmic, militar i *soft power* va empetidir tots els altres països, i estudiosos com William Wohlforth i Stephen Brooks van avançar arguments ben raonats de per què l'era unipolar podria durar tant o més que la bipolar que la va precedir. El que no van anticipar va ser la sèrie de ferides autoinfligides que els Estats Units patirien en els anys següents, amb un autèntic desgavell d'errors recurrents que s'ha accelerat i empitjorat sota Donald Trump. Particularment, la desastrosa gestió de la pandèmia de COVID-19 per part de

Trump està produint efectes debilitants a llarg termini que acceleraran encara més el declivi dels Estats Units. Fins i tot si és derrotat al novembre i una administració de Joe Biden ho fés gairebé tot bé, les conseqüències del regne de l'error de Trump continuaran durant molts anys. Amb tot, els Estats Units continuen tenint una sèrie d'avantatges importants en comparació amb altres grans potències, entre les quals hi ha els seus abundants recursos naturals, una economia encara innovadora, un clima temperat (al menys fins ara) i una ubicació geopolítica extremadament favorable. Aquests factors fan més probable l'èxit a llarg termini, però no el garanteixen. El país també s'enfronta a una sèrie de grans rivals -sobretot a una Xina encara en ascens- però les últimes dècades suggereixen que els nord-americans segueixen sent el seu pitjor enemic.

Robert Muggah i Miguel Lago Brazil feels the consequences of pandemic populism

Els autors carreguen contra la calamitosa gestió de la pandèmia de coronavirus per part de Jair Bolsonaro i denuncien que en lloc d'unir el país i liderar una resposta coordinada, el president brasiler ha tractat de fer descarrilar els esforços de prevenció, obligant els 27 governadors i milers d'alcaldes de tot el país a valer-se per si mateixos. Alguns dirigents estatals que estaven recorrent als mercats internacionals a la recerca d'equip de protecció bàsica, van ser denunciats pel Bolsonaro de pagar preus inflats per assegurar màscares, guants i solució salina. El sistema de salut pública del país, que gaudeix de gran prestigi tot i que manca crònicament de fons, i els seus 300.000 professionals de la salut estan sotmesos a una gran pressió, i els hospitals d'algunes parts de país estan a la vora del col·lapse. Tot i l'aprofundiment de la crisi, Bolsonaro ha instat les empreses a reobrir en massa, la qual cosa garanteix que la crisi empitjorarà. Com els populistes d'altres parts de món, Bolsonaro prospera en la polarització i l'agitació - és el que dona energia a la seva base i assegura el seu poder. Però també hi ha la possibilitat que la pandèmia pugui accelerar la seva caiguda, donant lloc a una resposta més responsable i eficaç. Brasil té la capacitat pública, privada i d'associacions sense ànim de lucre per contenir i controlar el virus. Només necessita desesperadament el lideratge adequat per fer-ho.

Catalunya, Espanya, Europa

Francesc-Marc Álvaro Iconos, presos y líderes

L'article analitza la doble realitat de l'independentisme a dia d'avui: els presos polítics recorden el viatge pendent a Ítaca mentre Torra i els seus consellers són aixafats per la pandèmia. A parer de l'autor, aquest xoc desconcertant limita el marge de resposta política dels partits concernits, com ha quedat demostrat amb el greu assumpte de l'espionatge del mòbil del president de Parlament. Hi ha un curtcircuit. Per això diu molt de l'estat d'ànim de les bases independentistes el fet que Cuixart, president d'Òmnium i únic pres que no forma part de cap partit, sigui percebut com la gran esperança: agrada el seu discurs perquè es basa en solemnes principis i raons morals. La nostàlgia d'un líder especial, a mig camí de Macià i de Gandhi, sobrevola tot el procés de manera obsessiva. I més quan la

gestió indefugible del dia a dia és un veritable infern.

Isabel García Pagán El esprint de Puigdemont i Junqueras

Davant dels rumors de convocatòria electoral a Catalunya a principis d'octubre, l'autora analitza el moment polític català dins del moviment independentista on Carles Puigdemont i Oriol Junqueras ja s'han enfrontat dues vegades a les urnes. En ambdues ocasions Puigdemont va arribar el primer. El 21-D per 12.000 vots. A les europees de l'any passat per més de 220.000. El premi per Junqueras va ser el reconeixement que, tot i estar a la presó, la justícia europea el designés eurodiputat, tot i que a la fi va ser Puigdemont qui va entrar al Parlament Europeu. Els republicans avancen a l'esprint com si les eleccions fossin a celebrar-se el 4 d'octubre, mentre que en l'entorn de Carles Puigdemont veuen aquesta opció cada dia menys probable a mesura que es complica la situació sanitària. L'expresident ha fixat el full de ruta de la seva nova formació demanant als seus col·laboradors que es desentenguin del calendari electoral. Així, el procés congressual de el nou Junts arrenca aquest dissabte i acabarà el 3 d'octubre, la pretensió és que la candidatura sigui fruit d'un procés de primàries, però a ningú se li escapa que la direcció de el partit estarà apoderada per prendre decisions i elaborar llistes si la convocatòria arriba abans.

Josep Ramoneda Trencar el tabú

Amb motiu de la publicació del llibre de Carles Puigdemont, *M'explico: De la investidura a l'exili* (La Campana), Josep Ramoneda argumenta que la lleugeresa de prendre una decisió per a la qual no s'estava preparat, l'han pagat cara els responsables i ha fet entrar el país en una llarga ressaca. Tres anys de repressió, frustració i desgast, sense que s'albiri un horitzó estratègic clar. Enmig, la pandèmia ha acabat de malmetre l'escenari, amb un Govern desgastat que ha volgut presentar-se com el primer de la classe en la gestió de la crisi sanitària, i ha acabat atrapat com tots. De manera que ara mateix en l'agenda política i en l'horitzó electoral, al costat del destí del projecte independentista, hi ha la crisi sanitària, la crisi econòmica i l'educativa. I davant d'aquest escenari no n'hi ha prou amb la jaculatoria de ritual: sols ho faríem millor. Ramoneda també afirma que l'1 d'Octubre no va ser un mandat imperatiu de la ciutadania, sinó el moment inicial d'un procés que necessita temps per poder arribar a una majoria inqüestionable. I la paciència té poc poder federador davant dels sectors que continuen alimentant les fantasies de la ruptura unilateral. En definitiva, considera que tot plegat obliga a preguntar-se: hi ha algú dins de l'independentisme amb prou autoritat per aixecar el tabú, dir que el programa de màxims no és a l'ordre del dia i oferir un projecte integrador que generi espais compartibles per a una reconstrucció econòmica, social i política a la qual almenys els comuns i els socialistes no se sentin aliens? O l'independentisme continuarà atrapat en la promesa que no arriba ni es donen les condicions per encarnar-la, mentre que el país s'estanca entre la frustració i la melancolia?

Javier Pérez Royo Un Tribunal Supremo maoista

L'autor denuncia la decisió del Tribunal Suprem de que els dirigents nacionalistes catalans condemnats com a autors d'un delict de sedició hagin de sotmetre a un programa de "reeducació" per que els pugui ser aplicat l'article 100.2 del Reglament penitenciari, malgrat que les juntes de tractament de diverses presons catalanes així com diversos jutges de vigilància penitenciària de Catalunya no havien considerat imprescindible. La necessitat que els polítics presos catalans se sotmetessin a aquest programa de "reeducació" ha vingut sent exigida de manera ininterrompuda pel Ministeri Fiscal i rebutjada fins a per set jutges catalans amb l'argument que el "programa específic d'educació plantejat per la Fiscalia buscava canviar o modificar la ideologia política dels interns, alguna cosa proscriu per la Constitució i que atempta contra els més elementals drets fonamentals "(paraules de el Jutjat de Vigilància Penitenciària 5 de Catalunya). Això no obstant, segons l'autor el Tribunal Suprem ha fet seva la tesi "maoista" de la Fiscalia i considera imprescindible que els condemnats acceptin assistir a un programa de "reeducació", en el qual se'ls ensenyi i aprenguin que "cal complir la llei" i que la Constitució únicament pot ser reformada mitjançant els procediments de reforma previstos en els articles 167 i 168 de la mateixa.

The Economist Spain's King Felipe is distancing himself from his father

The Economist dedica aquest article a analitzar la greu crisi que està patint la monarquia espanyola arran de les revelacions sobre els tèrbols negocis i la presumpta corrupció del rei emèrit Juan Carlos. Destaca que el successor, Felip VI, ha complert en gran mesura la seva promesa d'una monarquia renovada per a una nova era però ara s'enfronta a la perspectiva que el seu pare sigui acusat, encara que com rei emèrit Joan Carles només pot ser jutjat al Tribunal Suprem, i la prescripció pot salvar-lo. També assenyalava que el espanyol ha empès públicament a Felipe VI a prendre les distàncies amb el seu pare. L'article assenyalava que, expulsats tres vegades entre 1808 i 1975, els Borbó espanyols segueixen en llibertat condicional en tant que el sentiment republicà està creixent cada vegada més. Conclou que, ara per ara, potser la monarquia no està del tot condemnada però que Juan Carlos és una figura tòxica i Felipe VI haurà de lluitar de valent per recuperar el respecte i la confiança cap a una institució que actualment desperta poques simpaties.

Julio Tovar Juan Carlos, el rey de los tristes destinos

L'autor assenyalava que totes les informacions aparegudes sobre els negocis del rei emèrit Juan Carlos el converteixen en algú profundament immoral i adverteix que això obre la porta a un possible exili en el qual no tornarà a rebre l'homenatge de totes les castes de país. Aquestes mateixes que, durant anys, el van convèncer no només de la seva inviolabilitat legal, sinó de la seva infal·libilitat gairebé papal. En contrast, és just dir que tots aquests periodistes i ciutadans que es van negar a aquest homenatge interessat i que

van ser purgats de l'esfera pública mereixen ser reivindicats per haver tingut el valor de dir en públic el que era vox populi en privat.

Enric Juliana Fenomenal derrota del 'cuanto peor, mejor'

Enric Juliana analitza l'acord assolit a Brussel·les sobre el pla de recuperació europeu i considera que té un veritable abast històric en la mesura que, per primera vegada, la Unió Europea decideix endeutar-se per fer front a les nefastes conseqüències econòmiques de la Covid-19. Es tracta doncs de la primera mutualització del deute per fer front a la calamitat, que l'autor qualifica de 'Moment 'hamiltonià'. Políticament, l'acord europeu ofereix un horitzó constructiu a Espanya, país en el qual a hores d'ara s'acumulen a el menys cinc crisis de notable envergadura: crisi sanitària, crisi econòmica, crisi institucional, crisi territorial i crisi de reputació de la política. No serà fàcil resoldre-les, però a hores d'ara és possible traçar un horitzó d'esforç col·lectiu a deu anys vista. Les perspectives reals de país han canviat aquesta passada matinada. Hi ha un carril per poder superar l'actual onada de desànim i confusió. La legislatura està viva i correspon al Govern d'Espanya dibuixar el camí a seguir en els pròxims tres anys. El pacte europeu obliga tots els actors polítics, sense excepció, a prendre terra i afrontar la gestió de la realitat amb la major eficiència possible. Els ciutadans, angoixats per una epidèmia sense precedents en l'últim segle, no esperen altra cosa.

The Economist The EU's €750bn covid-19 plan is historic—but not quite Hamiltonian

El diari *The Economist* assevera que l'acord del Consell Europeu per al fons de recuperació trenca dos tabús històrics. En primer lloc, els líders europeus han acordat que la Comissió Europea, actuant en nom dels estats membres, podria incórrer en deute a una escala sense precedents. La NGEU (*Next Generation EU*) es finançarà mitjançant préstecs a sis anys, amb bons emesos amb venciments que s'estendran fins al 2058. En segon lloc, 390.000 milions d'euros dels 750.000 milions d'euros es distribuïran en forma de subvencions i, per tant, no se sumaran a la càrrega del deute dels governs, la qual cosa suposa creuar una línia vermella sobre les importants transferències fiscals dins de la UE. Tots dos desenvolupaments haurien estat inimaginables fa només sis mesos. Amb tot, l'article considera que l'acord no arriba a ser el "moment hamiltonià" que alguns esperaven. En efecte, ningú no ha proposat de mutualitzar els deutes heretats dels països de la UE; ni tan sols el nou deute comú gaudirà de garanties solidàries. I la qüestió de com pagar-lo s'ha deixat per a més endavant. Els governs sempre han estat poc disposats a delegar els poders de recaptació d'impostos a Brussel·les. No obstant això, a partir de 2028 caldrà trobar diners per pagar el nou deute: si no amb els "recursos propis" (ingressos de la UE, en l'argot) generats pels nous impostos, llavors es necessitaran més contribucions nacionals al Marc Financer Plurianual. Finalment, l'acord planteja dos temes objecte de preocupació. dues àrees de preocupació. En primer lloc, el preu exigít per part dels frugals. Per tal preservar les subvencions de recuperació, les retallades afectaran les anomenades àrees "orientades a el futur" com la investigació, l'atenció sanitària i l'ajustament climàtic. I en

segon lloc està la qüestió de saber com es farà per impedir tenir accés a subvencions països que soscaven l'estat de dret com per exemple Hongria i Polònia.

Sébastien Lumet Après ce Conseil. 10 points sur la politisation de l'Union et sa géopolitique interne

En la seva anàlisi de l'acord sobre el fons de recuperació europeu, l'autor destaca que més enllà del compromís final, cal dir que, si bé la Unió està enfortint gradualment la seva capacitat d'acció conjunta a mesura que les crisis la sacsegen, està experimentant dues dificultats a les quals cal trobar una sortida com abans millor. En primer lloc, la Unió no pot continuar deixant-se arrossegat per l'incessant flux de crisis i acceptar la dinàmica imprevisible de la història en lloc de patir-la. Ha d'aprendre a fer front a l'inesperat i trencar amb l'estat d'emergència permanent que soscava la seva credibilitat entre els ciutadans i només l'empeny a actuar quan està a la vora de el col·lapse. Sorprendre constantment per haver resistit al col·lapse no és un horitzó polític i estratègic amb el qual els europeus puguin estar satisfets. Pitjor encara, la cacofonia de la gestió de crisi està alimentant la sensació de vulnerabilitat del continent en un moment en què Europa està augmentant la seva capacitat de resistència. Les dues últimes dècades de crisi que han sacsejat Europa ens recorden que la Unió està canviant radicalment davant dels nostres ulls. Les negociacions que van tenir lloc en aquesta cimera, per molt exasperants i esgotadores que hagin estat per a totes les parts interessades, són en definitiva un signe d'èxit i una prova tangible de la voluntat compartida, d'assumir la responsabilitat conjunta imposada per la pressió dels esdeveniments. Queden molts elements per determinar i una multitud d'obstacles que s'interposen en el camí de la solidaritat europea, però la seqüència política que acaba de travessar Europa és històrica.

Laura Greenhaigh i Lili Bayer Politico's guide to the EU budget deal

Després de més de dos anys de negociacions i una pandèmia mundial, els líders de la UE han acordat els seus plans de despeses per als propers set anys. El Marc Financer Plurianual (MFP) 2021-2027 serà de 1.074 bilions d'euros i estarà acompanyat per un fons de recuperació de la UE de 750.000 milions d'euros, en el marc de l'innovador pla que també veurà per primera vegada els països europeus demanar préstecs de manera conjunta als mercats financers. La revista *Politico* ressenya els aspectes més importants en les principals àrees: recuperació econòmica postCovid-19, agricultura, fons de cohesió, política climàtica, salut, recerca i innovació, polítiques digitals, infraestructures, desenvolupament i migracions, plàstics, emissions de carboni i impostos digitals, estat de dret, els descomptes anuals en les contribucions al pressupost, els anomenats "reemborsaments" i el Brexit.

Sylvain Kahn L'Union européenne est maintenant un Etat

L'historiador Sylvain Kahn destaca que després d'una cimera històrica sobre el fons de recuperació, la UE, sense substituir-se als 27 Estats membres, els ha inclòs a tots en un conjunt per mitjà d'un deute assumit col·lectivament. Aquesta evolució històrica que suposa l'emissió de deute europeu correspon a una demanda social que existeix des de fa anys. Tot i que el poder europeu i els seus dirigents han estat objecte de desconfiança, com ha succeït sovint amb els poders i dirigents nacionals en els darrers quinze anys, les enquestes de l'Eurobaròmetre indiquen que els europeus desitgen una solució europea als desafiaments econòmics i geopolítics que ens amenacen.

Céline Bardet Veinticinco años de Srebrenica

L'autora recorda que ara fa 25 anys es va produir la massacre de 7.000 bosnians a mans de les forces serbo-bòsnies del general Ratko Mladic. Avança que l'expressió "Mai més" que s'acostuma a utilitzar quan es parla dels crims contra la humanitat, sempre li ha repugnat i li ha semblat una promesa hipòcrita, fins i tot per part dels majors intel·lectuals jurídics. La realitat és que, des de l'Holocaust, no només la humanitat segueix matant-(igual que ho feia abans), sinó que a l'hora de prevenir o aturar aquests conflictes i aquests crims, la comunitat internacional -tots i cadascun de nosaltres- segueix sent tan incapaç com sempre de reaccionar. A Bòsnia, Rwanda, Congo, a Síria, Líbia, Sudan, a Myanmar i molts altres llocs, hem deixar que aniquilessin els nostres congèneres, i hem actuat com si el que els estava succeint no fos previsible i, sobretot, hem amagat el cap sota l'ala, amb l'actitud de qui no té culpa ni responsabilitat.

Democràcia, diversitat i cultura

Sami Naïr La frontera identitaria europea

Sami Naïr es mostra molt crític en la seva anàlisi de la darrera cimera del Consell Europeu i considera que ha estat, un cop més, la veu de la profunda divisió política i de visió del món entre els països membres de la UE. Ha mostrat una raquítica concepció de la solidaritat per una part dels socis, sota la consigna de reduir la quantia del fons de recuperació, i exigir condicions per mantenir precaritzat el mercat laboral i el sistema de pensions, pretenent convertir en vassalls als països més afectats per la pandèmia. Aquest conjunt institucional s'ha habituat a caminar a la vora del precipici, per no respectar les decisions prèviament preses, i per no creure en un futur compartit. Més enllà de la conjuntura, també adverteix que existeixen divergències greus sobre gairebé tots els problemes essencials: finançament de la solidaritat, política mediambiental, migratòria, etc. Davant d'aquesta situació, no fer res hagués significat triar la paràlisi del projecte europeu. La decisió presa fa unes setmanes de fer un salt qualitatiu amb el pla d'ajuda massiva aconseguit després duríssimes negociacions, ha d'afavorir una resposta basada en més integració i més compromís comú. En definitiva, és el moment de preguntar als països que no entenen la

solidaritat si per a ells existeix alguna cosa més que la regla cost-beneficis

David Rohde Conspiracy Theories, Denial, and the Coronavirus

Amb motiu del 25è aniversari de la massacre de Srebrenica durant la darrera guerra dels Balkans, l'autor reflexiona sobre els estralls del negacionisme i de les teories de la conspiració en la memòria col·lectiva. Considera que els temes del negacionisme i del revisionisme històric adquireixen un nou significat des dels Estats Units, un país tan dividit i disfuncional que és incapaç de respondre eficaçment al coronavirus. Com la majoria dels nord-americans, l'autor esperava que, en aquest punt de la història, l'ús de la desinformació, les teories de conspiració i el negacionisme per obtenir un benefici polític significatiu ja no era viable. Assumim, amb arrogància, que les institucions democràtiques dels nostres països, així com la seva premsa lliure, rebutgen, exposen i desacrediten les *fake news*. En canvi, en els últims anys, la voluntat de distorsionar els fets bàsics, l'augment dels mitjans de comunicació partidistes i l'explosió d'informació falsa en línia ha fet que el negacionisme sigui políticament rendible als Estats Units. Els principis bàsics del govern nord-americà, des de la confiança en experts no partidistes fins als resultats de les eleccions, estan sent atacats. Part de el problema és que el President Trump abraça aquestes tàctiques, però també és perillós ignorar la desconfiança, la decadència institucional i l'alienació que contribueixen al seu atractiu.

Branko Milanović Bidding for political immortality

En aquest article Branko Milanović sosté que les decisions històriques dels líders autoritaris d'avui deixaran un llegat gairebé impossible de revertir en el futur. Per demostrar-ho apunta quatre decisions polítiques recents de quatre importants líders mundials -ja adoptades o d'imminent adopció- com a intents de lligar les mans dels seus successors fent que les decisions siguin irreversibles, i assegurant així la seva pròpia immortalitat política: la decisió del president rus, Vladímir Putin, d'annexar Crimea; la derogació pel seu homòleg xinès, Xi Jinping, de l'autonomia de Hong Kong; la decisió del primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, d'annexar parts dels territoris palestins ocupats, i la mesura del president turc, Recep Tayyip Erdoğan, de convertir Santa Sofia a Istanbul en una mesquita. Tots aquests líders, que ja porten molts anys al poder, consideren que la millor garantia que una política es mantingui és fer-la de tal manera que sigui reversible només si es produeix una derrota nacional total. Això no només fa que la política sigui més duradora -les derrotes totals són rares- sinó que assegura al líder una posteritat fins i tot en l'eventualitat d'una derrota. Les generacions posteriors a la derrota miraran cap enrere amb admiració l'època en què els dirigents del seu país eren capaços de prendre decisions audaces, els agradés o no a la resta de món. El lloc d'aquests dirigents en el panteó quedaria així assegurat, fins i tot en el cas improbable d'una catàstrofe per al seu país.

Mario Ricciardi Le retour du Léviathan. Peur, contagion, politique

Mitjançant l'anàlisi de la llarga història de les històries d'epidèmies des de Tucídides, Mario Ricciardi mostra que el període que estem travessant no està exempt de similituds amb experiències anteriors. Així com la Gran Pesta va jugar un paper important en el sorgiment de l'estat modern, es pregunta si el coronavirus provocarà el ressorgiment del Leviatà i, de ser així, quina forma prendrà el monstre aquesta vegada. No obstant això, afirma que és difícil imaginar una nova solució hobbesiana; la por de l'anomia produïda pels efectes de la malaltia com a palanca per legitimar l'establiment d'un poder garant de la seguretat podria obrir el camí, en les actuals circumstàncies, a una deriva cap a una societat capitalista de vigilància i no cap a un compromís fonamentalment liberal. Durant aquests mesos tots hem tingut l'oportunitat de reflexionar sobre la nostra dependència dels altres. També i sobretot, aquells que realitzen treballs humils però essencials que el sistema econòmic actual no paga prou. Podem així recuperar les formes de solidaritat que semblen perdudes avui, i certament no a causa de la Covid-19? Finalment, en el context d'aquest debat, la creixent rivalitat entre els Estats Units i la Xina porta a molts observadors a preguntar-se si, com ha passat en altres ocasions en el passat, la pandèmia no serà la causa d'un important reequilibri dels equilibris geopolítics com el que va marcar l'ascens d'Europa i el declivi d'Àsia al segle XVIII.

Nuria Alabao La izquierda conservadora y el fantasma del neoliberalismo

A parer de l'autora, el neoliberalisme té poc de progressista o feminista i els drets de les persones trans, o el feminisme de classe no són neoliberals. El neoliberalisme és fonamentalment un programa econòmic que organitza la societat al voltant del mercat, d'un mercat ordenat i impulsat per un Estat que impel·lit a gestionar els mínims serveis públics. Un Estat que ha de facilitar que el mercat operi amb la major llibertat i gestioni les majors àrees possibles de la vida. Res d'això no contribueix a l'autonomia de les dones o de les persones trans. Així, com a proposta econòmica o d'organització social és compatible tant amb règims "progressistes" o de drets com amb l'extrema dreta de Bolsonaro al Brasil, Trump o el mateix Abascal. Així, doncs, considera que la crítica que es necessita per avançar ha de ser més complexa si es vol efectiva. D'una banda contra el neoliberalisme i la seva guerra contra les possibilitats de vida, però també anticonservadora -a dreta i esquerra-, contra la fascinació que desperta en alguns l'extrema dreta i les seves crítiques al capitalisme basades en la nostàlgia de la família, l'homogeneïtat ètnica o la nació. Cap nostàlgia ens farà iguals i lliures. Finalment, ha de ser profundament anti identitària quan aquestes identitats dificultin l'articulació de fronts amplis com els que necessitem per oposar-nos a el poder del capital.

Luke Cooper i Guy Aitchinson Authoritarian threats, democratic responses

Segons els autors, la crisi generada per la Covid-19 podria deixar al seu pas un món encara més autoritari i nacionalista llevat que s'articulin alternatives progressistes. Consideren que és probable que en els pròxims anys ens acompanyi una llarga deriva cap a una governança autoritària, que ha començat a prendre impuls des de la crisi de 2008. En el seu informe, *The Dangers Ahead*, els autors estudien l'espectre d'amenaçes autoritàries i en destaquen quatre que requeriran respostes directes per frenar-les. La primera amenaça és que la desglobalització prengui una forma nacionalista, posant obstacles al moviment de persones i perseguint a les minories. Segona, que el ressorgiment de l'Estat-nació, que ha demostrat la seva importància en la crisi de la Covid-19, encoratgi un nou increment de la centralització burocràtica en detriment de la participació democràtica. En tercer lloc, els enemics dels drets humans poden aprofitar-se de la veritable amenaça a la seguretat humana que representa la Covid-19 i això és especialment perillós en un context en què el suport popular als drets humans segueix descansant sobre bases febles en moltes societats. Finalment, la darrera amenaça és la desigualtat que continua augmentant. Enmig de les convulsions del capitalisme en què vivim, una forma política particular està sedimentant cada vegada més un estat autoritari i cleptocràtic.

Thomas Sealy Back to the future of multi-ethnic Britain

A mesura que continua l'impuls generat per les protestes de *Black Lives Matter*, l'autor apunta que a la Gran Bretanya s'estan plantejant més preguntes sobre el que significa i el que es necessita per complir les promeses de l'antiracisme. Ho exemplifica per la manera com la Gran Bretanya va centrar l'atenció internacional amb l'enderroc de l'estàtua de l'esclavista Edward Colston a Bristol. Un aspecte clau és el compromís d'encarar la història colonial de Gran Bretanya de manera més crítica per desenvolupar una visió més inclusiva i una concepció de la "Britània" capaç de reflectir més plenament el seu passat, present i futur. Argumenta que *Black Lives Matter* ha estat eficaç en proporcionar un eslògan i un moviment que pot mobilitzar una gran varietat de persones de tots els grups ètnics, minoritaris i majoritaris, així com tot l'espectre polític per reclamar accions concretes i un canvi significatiu en el reconeixement dels patrons arrelats de racisme. No obstant això, la lliçó que es desprèn d'informe recent de la Comissió sobre el Futur de la Gran Bretanya Multiètnica és que els objectius de la lluita contra el racisme requereixen que estiguem atents a les diferents formes i objectius i sintonitzem amb les diferències i els matisos si volem reflectir els desafiaments actuals tal com han sorgit de la història de Gran Bretanya. En això i en la tasca de crear formes positives d'inclusió i d'abordar les diferents manifestacions de racisme i les identitats dels que s'hi enfronten, tornar al futur de la Gran Bretanya multiètnica segueix sent una guia encertada.

Salomé Grouard La vigueur des mouvements féministes en Chine

Per mal o per bé, la Xina moderna viu a l'ombra (de vegades sufocant) de l'era maoista. Mentre que el govern actual no dubta a recuperar aquest moment de la història en benefici seu, també es veu obligat a conviure amb el seu llegat social. La Revolució Cultural i les seves seqüeles van permetre que tota una nació visqués en una societat en la qual la igualtat de gènere tendia a ser recolzada per l'Estat. Ara bé, 40 anys després les xifres mostren una realitat molt diferent. És dins d'aquest context que l'autora analitza el moviment *Feminist Voices* nascut l'any 2009 i que finalment ha aconseguit formar part del debat nacional.

Adela Cortina Desenmascarar la gerontofobia

La pandèmia del coronavirus no ha fet sinó treure a la llum i aguditzar algunes de les tendències arrelades en les societats, donant-hi una nova visibilitat. La Covid-19 ha oficiat en aquestes situacions d'altaveu, més que de causa, i és el cas, entre altres, de la gerontofòbia. Per a Adela Cortina, dos factors són els que fonamentalment han servit de palanca per portar a l'esfera pública la realitat d'aquesta animadversió solapada. D'una banda, l'organització de la desescalada, atenent al criteri de l'edat per assignar franges horàries de desconfinament diferenciades, ha donat la sensació equivocada que hi ha un abisme entre els grups d'edat, que la barreja és perjudicial. D'altra banda, la saturació que s'ha produït en algunes UCI ha semblat reclamar un triatge, per al que en ocasions s'ha recorregut també al criteri de l'edat, i fins i tot a aquesta noció perversa de vides sense valor social. Són dues qüestions diferents, sens dubte, però coincideixen en haver fet patent aquesta discriminació per raó d'edat, que veu en les persones grans éssers improductius, una càrrega per a la societat, una amenaça per a la sostenibilitat del sistema de pensions i la protecció social. En definitiva, considera que si, malauradament, arriba el moment d'haver de triar, perquè realment els recursos no arriben, llavors es prescriu no discriminar per raó d'edat o de discapacitat, sinó considerar cas per cas, tenint en compte la situació clínica i les expectatives objectives de cada pacient. Els pacients de major edat han de ser tractats en les mateixes condicions que la resta de la població, atenent a criteris de cada cas particular, i el mateix passa amb les persones amb discapacitat o demència. El mateix valor de totes les persones així ho exigeix.

Marco Antonsich Did the COVID-19 pandemic revive nationalism?

Si l'actual pandèmia ha demostrat alguna cosa, és que les nacions importen. Sí, sembla bastant obvi. Però en un món travessat per incessants fluxos d'informació, béns, capitals i, en menor mesura, persones, s'ha considerat de manera reiterada que el destí de la nació estava condemnat: es tractava un registre sòcio-espacial obsolet, fora de sintonia amb les societats cada vegada més transnacionals i cosmopolites. No obstant això, només ha calgut

un patogen submicroscòpic per confirmar que, quan es produeix una crisi, és el marc nacional el que esdevé crucial per oferir una sensació de seguretat a les masses desorientades. En aquest article, l'autor utilitza el cas d'Itàlia i del Regne Unit per reflexionar sobre el que podem aprendre sobre la nació quan s'enfronta a l'actual pandèmia mundial. El seu interès se centra en les respostes emocionals de la ciutadania en general que s'enfronta a la pandèmia i en la mesura que aquestes respostes han contribuït a reproduir un sentiment de nacionalitat. Conclou que si durant la pandèmia els governs han capitalitzat les manifestacions populars de nacionalisme afectiu, que els han ajudat a marginar les tensions i fractures esmentades, és probable que en el període posterior a la pandèmia aquestes tensions i fractures apareguin amb nou vigor, alimentades pels estralls econòmics produïts per la pandèmia. Llavors serà quan es posi a prova el poder unificador del nacionalisme afectiu.

Pierre Rimbert L'effet boomerang

L'autor analitza des d'una perspectiva crítica la utilització de les *fake news* per part de líders autoritaris i les estratègies de les democràcies liberals per fer-hi front. Així considera que els demòcrates de Nova York i els tecnòcrates europeus han trobat en els principals mitjans de comunicació l'aliat natural per lliurar una guerra contra el populisme informatiu que als seus ulls són les *fake news*. Atès que uns i altres consideren que les societats liberals són pacífiques, satisfetes i unides, tot el que exacerbi la polarització ha de ser castigat per la llei. Aquesta fusió de poder i contrapoder va prendre una forma còmica el passat mes de maig quan el lloc web del govern francès va recomanar la lectura d'articles de *Le Monde* o *Libération* per lluitar contra els falsos rumors sobre l'epidèmia de Covid-19, fins al punt d'avergonyar als beneficiaris d'aquesta publicitat intempestiva. Adverteix que la legislació anti-ínx aprovada a França o Alemanya, els editorials del *New York Times* i del *Guardian* traspuen les mateixes certeses: les grans empreses periodístiques tenen el monopoli de la veritat; criticar-és atacar la democràcia. En darrer terme, denuncia que dues institucions zombis, els mitjans de comunicació i la democràcia liberal, s'ajuden l'una a l'altra per sobreviure, utilitzant sovint les mateixes estratègies dels qui diuen combatre.

Seth Kaplan Human Rights Are in Recession. Can That Be Reversed?

La situació dels drets humans al món està en recessió i al llarg dels últims 14 anys, els drets polítics i les llibertats civils han disminuït a tot el món. Els estats autoritaris com la Xina tenen cada vegada més èxit a l'hora d'argumentar a tot Àsia, Àfrica i Orient Mitjà que l'estabilitat i el progrés econòmic depenen que es retallin significativament les llibertats bàsiques com la llibertat d'expressió i els procediments legals. Institucions internacionals com el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides i la Cort Penal Internacional han perdut credibilitat degut a la seva ineficàcia, la seva aparença de parcialitat i la falta de rendició de comptes. Mentrestant, la meitat de la població mundial -4.000 milions de persones- viu en països en els quals els seus drets bàsics són sistemàticament negats o retallats. La creixent influència de la Xina, Rússia i altres règims autoritaris determina que,

per primera vegada des dels anys setanta, la democràcia liberal s'enfronta a nivell mundial a un marc polític alternatiu. Això fa que el treball de la Comissió de Drets Inalienables del Departament d'Estat dels EUA (creada al 2019) sigui més essencial que mai. És només un element d'un reequilibri més ampli de les polítiques dels Estats Units destinades a afrontar millor els reptes plantejats per aquests estats. I així com els Acords d'Hèlsinki van exercir un paper important en el debilitament de la legitimitat de la Unió Soviètica i els seus aliats del Pacte de Varsòvia, és d'esperar que el seu informe contribueixi a posar fi a la impunitat amb la qual certs règims violen els drets humans en l'actualitat.

Economia, benestar i igualtat

Pilar Ruiz Turismo: pan para hoy y pandemia para mañana

A través de referències cinematogràfiques a l'impacte del turisme sobre les societats, l'autora denuncia que el turisme de masses s'ha revelat com un model insostenible que trenca les ciutats i els drets laborals, congestiona els serveis públics, encareix l'habitatge, acaba amb el comerç tradicional i destrossa el medi ambient. Però no per a tothom i es poden sentir d'aquí i d'allà veus que s'alcen irritades dient que això no són més que exageracions, i que tot va bé mentre siguem productius. Qui no ho sigui, s'ha d'atenir a les conseqüències. La maquinària exigeix seguir viatjant, consumint espai i energia, gastant, contaminant, explotant llocs i éssers humans com si el desastre mundial només fos un malson, mentre es torna a posar tots els ous de la gallina en la mateixa cistella. Ous que, a més, ja no són d'or. La màquina ho repetirà de mil maneres: tots som turistes. La pandèmia érem nosaltres.

Ilias Alami i Adam Dixon The clash of capitalisms?

El capitalisme d'Estat ha tornat. Al menys això és el que ens diuen. Una allau de llibres i articles han argumentat recentment que el paper cada cop més visible de l'estat en l'economia capitalista mundial assenyala el ressorgiment del capitalisme d'estat. Considerem els rescats massius després de la crisi financera de 2008 i la pandèmia de Covid-19, l'expansió de les empreses estatals, els fons sobirans d'inversió, els bancs de desenvolupament nacionals i regionals, la renovació de la política industrial i les diverses formes de nacionalisme econòmic en les economies capitalistes avançades, i la consolidació del desenvolupament dirigit per l'Estat a la Xina i en altres llocs. Per a molts comentaristes i responsables polítics, aquests esdeveniments suggereixen que el capitalisme d'Estat torna a ocupar un lloc central en l'economia política mundial. Des del punt de vista de l'autor, però, aquestes narratives del ressorgiment del capitalisme d'Estat són lluny de ser innocents. Considera que l'aparició d'aquestes narratives i no són una coincidència i s'han d'emmarcar en el context d'una sèrie de transformacions geopolítiques i geoeconòmiques interrelacionades, que inclouen un canvi en el centre de gravetat de l'economia global des de l'Atlàntic Nord cap al *Pacific Rim*, la dispersió del poder en l'economia global lluny dels centres de poder tradicionals d'Occident, i la multiplicació de formes de reafirmació de l'autoritat de l'Estat en l'economia i la societat. Conclou subratllant la ironia d'aquestes

narratives: l'amenaça imaginària del "capitalisme d'Estat" a l'Est engendra el capitalisme d'Estat a l'Oest. Posar en dubte la legitimitat dels competidors del capitalisme d'Estat, és a dir, la Xina, justifica la intervenció de l'Estat i el proteccionisme als altres països.

Arianne Aumaitre Balado L'État providence en Europe du Sud peut-il résister à une nouvelle crise?

L'impacte econòmic causat per la crisi sanitària del coronavirus no té precedents en la història recent. També és probable que es tracti d'un xoc desigual, amb pèrdues massives de llocs de treball en les categories socioprofessionals pitjor pagades. Per respondre a aquesta situació, els estats del benestar han hagut de donar una resposta immediata per assegurar els ingressos de milions de persones. Després de deu anys d'instabilitat econòmica i de reformes estructurals pendants, aquesta tasca serà encara més difícil per als països del sud d'Europa (Espanya, Grècia, Itàlia, Portugal). Amb uns mercats de treball segmentats, una forta precarietat i una protecció social inestable, l'autora considera que tindran més dificultats que els seus veïns per fer front a l'impacte de la Covid-19. No obstant això, hi ha algunes raons per a un optimisme raonat. Tots els països d'aquesta regió d'Europa han aconseguit posar en marxa una resposta ràpida per protegir els seus ciutadans pel que fa a la feina i els ingressos, facilitant les condicions d'accés a les prestacions de l'atur per donar cobertura al major nombre possible de llars. A més, la pandèmia ha accelerat les reformes estructurals, com la introducció d'un ingrés mínim a Espanya, que promourà una protecció social més inclusiva. No hi ha dubte que l'epidèmia de Covid-19 està causant una tensió sense precedents per a tots els estats de benestar desenvolupats. Això s'aplica en particular als Estats del sud d'Europa, que combinen problemes estructurals amb problemes derivats del llegat de la Gran Recessió de 2008. En aquest context, s'enfrontaran a un desafiament encara més gran per respondre de manera ràpida però també inclusiva: una tasca difícil i crucial per preservar la igualtat d'oportunitats.

Stephen Burgen i Angela Giuffrida How coronavirus is reshaping Europe's tourism hotspots

Fa tot just un any es podien llegir a les parets de Barcelona grafitis que deien "Tourists go home". Ara que han marxat, la ciutat -juntament amb altres que depenen en gran mesura del negoci del turisme- tem un col·lapse econòmic i s'afanya a elaborar plans per atraure els visitants de tornada, mentre es calmen els residents cansats dels turistes. Les associacions comercials prediuen que almenys el 15% dels negocis i un de cada quatre restaurants del centre de Barcelona tancaran definitivament com a resultat del coronavirus i el panorama és igualment pessimista en moltes altres destinacions turístiques urbanes, amb desenes de milers de llocs de treball en risc. Però la Covid-19 ha fet que els alcaldes d'algunes de les ciutats més visitades d'Europa, els acadèmics i els estudiosos urbans assenyalin que el col·lapse de la indústria turística causat pel virus ofereix una oportunitat única perquè les ciutats afectades pel turisme massiu es replantegin el seu model de desenvolupament turístic.

The Economist Governments must beware the lure of free money

Ara que de cara a reconstruir les economies colpejades per la crisi de la Covid-19 moltes de les restriccions pressupostàries existents han desaparegut, *The Economist* considera que la nova situació presenta tant perills com oportunitats. Aquesta nova època presenta quatre característiques que la defineixen. La primera és l'escala dels préstecs fets als governs i el potencial aparentment il·limitat d'augmentar-los encara més. La segona característica és la posada en marxa de la màquina de fabricar moneda. Els bancs centrals dels Estats Units, Gran Bretanya, la zona euro i Japó han creat noves reserves de diners per valor d'uns 3,7 bilions de dòlars el 2020. El paper creixent de l'estat com a principal distribuïdor de capital és el tercer aspecte de la nova era. L'última característica és la més important: la baixa inflació. L'absència de pressió alcista sobre els preus vol dir que no hi ha necessitat immediata de frenar el creixement dels balanços del banc central o d'augmentar els tipus d'interès a curt termini des del seu nivell mínim al voltant de zero. No obstant això, la nova era també presenta greus riscos. Si la inflació es dispara inesperadament, tot l'edifici del deute tremolarà, ja que els bancs centrals hauran d'augmentar les seves taxes d'interès i al seu torn pagar grans sumes d'interès per les noves reserves que han creat per comprar bons. I fins i tot si la inflació es manté baixa, la nova maquinària és vulnerable als atacs dels diferents grups de pressió.

Geoffrey Gertz How to Deglobalize

A la revista *Foreign Policy*, Gertz apunta que enmig de la pandèmia de COVID-19, els polítics estan demanant un replantejament de les cadenes de subministrament mundial i adverteix que si les coses es volen fer seriosament caldrà procedir amb molta cura. Assenyala que les cadenes de subministrament mundials contemporànies són extremadament complexes, el resultat de milions de decisions individuals no coordinades. Qualsevol intent de canviar aquests processos serà molest i costós. Encara la COVID-19 hagi impulsat les empreses a reconsiderar les compensacions entre l'eficiència i la capacitat de recuperació en les seves pròpies relacions amb els proveïdors, això no vol dir que acolliran de bon grat la interferència dels governs en aquestes avaluacions. De fet, els primers informes suggereixen que les empreses de tot el món s'han mostrat reticents als esforços dels seus governs per fer-les marxar de la Xina. Afirmar que els escèptics tenen raó en què serà difícil reorientar les cadenes de subministrament, i que és poc probable que les empreses simplement s'ajustin als desitjos dels polítics. No obstant això, considera que els governs tenen més poder per canviar les cadenes de subministrament del que pot ser obvi a primera vista. És cert que les cadenes de subministrament mundials reflecteixen les decisions individuals de les empreses però aquestes decisions es prenen dins d'un entorn polític establert pels governs. La forma actual de globalització respon a una elecció de polítiques i altres mons són encara possibles.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Fermín Koop El G20 sigue apostando por los combustibles fósiles para la economía post-Covid-19

La majoria de les economies del G20 han assignat almenys 151 mil milions de dòlars als combustibles fòssils des que va començar la pandèmia, passant per alt les energies renovables. Així, la majoria de les 20 principals economies del món estan optant per donar suport als combustibles fòssils i no a l'energia neta com a part dels seus paquets de recuperació econòmica després de la pandèmia de coronavirus, encara que la Xina estigui gastant notablement en energies renovables en una proporció de 4 a 1, segons les dades recollides per [Energy Policy Tracker](#). La crisi de la Covid-19 i les respostes que hi estan donant els governs estan intensificant les tendències que existien abans de la pandèmia. Les institucions nacionals i subnacionals que van donar importants subsidis la producció i el consum de combustibles fòssils en anys anteriors han tornat a donar nova vida al petroli, el gas i el carbó. Per consegüent, aquestes polítiques retardaran la recuperació econòmica, la transició energètica i el progrés cap a l'establiment de les bases d'una economia baixa en carboni. En definitiva, l'autor considera que la despesa destinada a la recuperació ha de canviar dràsticament el seu rumb per donar el seu suport a l'energia neta com una inversió a futur, en lloc de donar subsidis als contaminadors del passat. Els combustibles fòssils eren una mala inversió, fins i tot abans que comencés la pandèmia.

Vanessa Buth The Green Deal may not be green enough

L'autora argumenta que és poc probable que el *Green Deal* Europeu sigui suficient per assolir els objectius climàtics de l'Acord de París. El *Green Deal* abasta àmbits com l'energia, la construcció, l'agricultura i el transport, i desenvolupa encara més el concepte d'"economia circular", així com l'estratègia de la UE en matèria de biodiversitat. Els detalls de com s'han d'adaptar les polítiques existents i introduir-ne de noves s'elaboraran al llarg de 2020 i 2021. No obstant això, el pla tal com està constituït actualment no és suficient. Buth considera que el *Green Deal* Europeu segueix sent una nova estratègia de creixement, basada en la mateixa ideologia que ens ha portat a la crisi climàtica. Tot i que l'objectiu és reduir les emissions de carboni, permet l'extracció i el consum continu de recursos insostenibles i no renovables, amb el gas natural -específicament el gas natural líquid, menys carregat en carboni, com a part important de l'estratègia energètica per a un període de transició (indefinit), incloent la generació i l'emmagatzematge de carboni (que és una estratègia a llarg termini per defecte). En canvi, l'autor argumenta que connectar les economies amb el benestar de les persones, cal que aquestes es trobin en el centre de qualsevol sistema: han de ser elles les que dissenyin i adaptin la gestió dels seus mitjans de vida a les característiques, condicions i entorns específics de les seves comunitats per assegurar-se que es satisfacin les seves necessitats. Al mateix temps, sosté que necessitem desenvolupar una àmplia alfabetització ecològica i definir premisses i principis bàsics que restringeixin les demandes humanes sobre la biosfera perquè aquestes comunitats siguin veritablement sostenibles o, dit d'una altra manera, ens cal aprendre a viure en harmonia

amb la natura.

Hal Harvey The Case for Climate Pragmatism

El canvi climàtic es descriu sovint com un “problema pervers”, la qual cosa significa que es resisteix a una definició fàcil i desafia les solucions convencionals. Transcendeix les fronteres polítiques i no pot ser resolt per un sol país, però la governança internacional és ara mateix un substitut feble. És un problema d’acció col·lectiva que exigeix una solució col·lectiva, però en canvi ha donat lloc a una gran quantitat de culpabilitzacions i escarnis. Els seus efectes -l’augment del nivell dels mars, les tempestes intenses, la desertificació, etc.- se senten amb més intensitat als països en desenvolupament, lluny de les nacions industrialitzades que són les més responsables del problema. I els intents dels governs de fer front a aquestes externalitats negatives (com els economistes anomenen els costos no monetaris per a tercers) obligant als productors a assumir la càrrega causada per les seves emissions de carboni han caigut en picat. En resum, la humanitat utilitza l’atmosfera com un abocador gratuït de contaminants, i els interessos profundament creats es resisteixen a canviar la situació. L’autor considera que una bona estratègia climàtica requereix una comprensió detallada dels mitjans i finalitats. Quan es tracta de combatre el canvi climàtic, la mobilització per si sola no és una estratègia, i tampoc ho és un enfocament que tot ho confii al desenvolupament tecnològic. Aquest tipus d’estratègia dirigida i realista, que se centra en les decisions més conseqüents i està recolzada per una profunda comprensió de qui pren les decisions clau, podria no ser tan emocionant com les crides a un canvi revolucionari però molt més efectiva. En darrer terme, salvar la Terra requereix realisme, no una revolució.

The Economist The world’s wealth is looking increasingly unnatural

The Economist analitza la pauperització de la riquesa natural del planeta i ressenya que molts investigadors pensen ara que els recursos naturals són una “maledicció” que erosiona la competitivitat i fomenta la corrupció; les economies que depenen en gran mesura de l’exportació de matèries primeres solen estar dominades per petites elits rapinyaires. Per exemple, al Congo, que depèn de la mineria, té al voltant d’un 25% més de capital natural per persona que la mitjana mundial, però segueix sent desesperadament pobre. Per contra, països com Singapur gaudeixen d’un elevat PIB per persona tot i la total manca de recursos naturals. Prop de dos terços de la riquesa de Singapur consisteix, en lloc del capital tradicional, en infraestructures, edificis, fàbriques i equipaments. La resta és el “capital humà” que es reflecteix en la seva gent i les seves habilitats. No obstant això, de mitjana, els països amb més capital natural també tendeixen a tenir un major PIB per persona. Llavors, ¿és una maledicció o una benedicció? Alguns economistes sostenen que l’abundància natural augmenta el nivell de PIB però redueix la seva taxa de creixement: proporciona un flux addicional i constant d’ingressos que creix menys ràpidament que la resta de l’economia. En definitiva, a mesura que la riquesa natural s’esgoti, les economies dependran més del capital humà.

George Monbiot People want a greener, happier world now. But our politicians have other ideas

George Monbiot assenyala que tots volem deixar enrere la pandèmia, amb els seus devastadors impactes en la salut física i mental, la seva exacerbació de la solitud, la manca d'escolaritat i el col·lapse de l'ocupació. Però això no vol dir que vulguem tornar a l'estrany i aterridor món que molts governs defineixen com a normal. La nostra terra ja era un lloc en el qual les crisis letals s'estaven acumulant molt abans que la pandèmia ens colpegés. Al costat de les nostres moltes disfuncions polítiques i econòmiques, la normalitat significava accelerar el més estrany i profund predicament al qual mai la humanitat no s'havia enfrontat abans: el col·lapse dels nostres sistemes de vida. La normalitat és un concepte utilitzat per limitar la nostra imaginació moral. No hi ha cap normalitat a la qual puguem tornar, o haguem de desitjar tornar. Vivim en temps anormals que exigeixen una resposta anormal.

Ernesto H. Vidal La trampa del capitalismo verde

Des de les pàgines de la revista *CTXT* l'autor denuncia que els apologistes de sistema asseguren que el lliure mercat pot solucionar tots els problemes, inclosa la crisi ecològica. Però els mateixos coneixien la magnitud de la tragèdia i no han fet res: des de la conferència de Kyoto, el 1997, s'han generat més del 50% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Adverteix que el cost que suposaria acabar amb la majoria d'emissions de gasos d'efecte hivernacle és alt atès que es considera que passar a un model energètic en el qual les energies renovables proveïssin el 80% de l'energia costaria uns 15 bilions de dòlars. En total, la factura resultant de reduir les emissions netes a zero podria ascendir fins als 50 bilions de dòlars, segons un estudi de Morgan Stanley. Pot semblar una suma extraordinària, però empal·lideix davant la xifra del que suposaria no fer-ho. D'acord amb un estudi publicat a la revista *Nature*, reduir les emissions fins assolir l'objectiu dels Acords de París de mantenir la temperatura a 1,5-2° C per sobre de nivells preindustrials tindria un cost econòmic d'aquí fins 2100 de més de 600 bilions de dòlars, però no fer res suposarà una despesa que ascendiria fins als 2.197 bilions. Perquè es facin una idea, el PIB mundial és d'una mica més de 87 bilions. La pregunta que toca fer-se ara no és si cal pagar aquesta xifra per arreglar la malifeta, sinó qui ho ha de fer. En aquest sentit, alerta que les grans corporacions no dubtaran a utilitzar la seva influència per presentar-se davant el món com l'única taula de salvació davant la catàstrofe, parlant-nos de com només el sector privat està capacitat per emprendre l'àrdua tasca de la transició energètica. Això sí, utilitzant el discurs de la "responsabilitat compartida" perquè els estats els reguin amb diners en forma de subvencions públiques.

Sian Cain Why a generation is choosing to be child-free

D'acord amb els que planteja l'autora, la crisi climàtica ha suposat una oportunitat per canviar la imatge d'aquelles persones que han decidit no tenir fills, una decisió que fins ara

constituïa un dels majors tabús. La decisió de tenir fills no és ni inherentment bo ni egoista, i el mateix passa amb el fet de no tenir fills. L'autora considera que cal desafiar l'ortodòxia que diu que triar viure d'una manera és una crítica de l'altra. El que necessitem és una revolució silenciosa, una completa reavaluació del que considerem una vida amb sentit.

Aitor Hernández-Morales et al. The death of the city

A principis de la primavera, a mesura que el coronavirus es propagava per Europa, les restriccions governamentals van obligar a tots els treballadors, excepte als essencials, com els treballadors de la salut i dels supermercats, a treballar des de casa per mantenir a ratlla els nous contagis. La demanda industrial es va alentir o aturar per complet. Abans dels confinaments, el teletreball no era particularment comú en la majoria dels països europeus. Segons les dades recopilades per [Eurofound](#), només l'11% dels alemanys i el 8% dels italians feien teletreball de manera ocasional. Però a mesura que la crisi sanitària avançava, els treballadors i les empreses s'ajustaven amb notable rapidesa a la nova realitat. Les reunions governamentals, corporatives i d'un altre tipus es van traslladar a Internet; les classes es van impartir de forma virtual; la medicina electrònica i la teràpia virtual van començar a agafar volada. La pregunta ara és si aquests nous comportaments es mantindran - o si la majoria de la gent tornarà a les seves oficines tan aviat com pugui. Els autors consideren que la mescla de treball presencial i a casa permetrà a la majoria de les grans ciutats seguir atraient als treballadors rics. És probable que es mantinguin els serveis d'alta tecnologia i de coneixement intensiu per retenir, al menys parcialment, el contacte cara a cara que estimula la creativitat.

Innovació, ciència i tecnologia

Miapetra Kumpula-Natri AI: those are citizens marching, not robots

Segons l'autora, la Intel·ligència Artificial, que sol considerar-se com a substituta de l'esforç humà, hauria de concebre's com una forma de millorar-lo per a tothom. Afirmar, doncs, que la revolució digital no hauria de deixar ningú enrere ni conduir a un retrocés pel que fa a les normes laborals i socials. Tothom ha de ser-hi inclòs. No hem ofegar la innovació, però l'ús de les dades no pot ser un buit no regulat. Hem de facultar els ciutadans perquè tinguin un millor control sobre les seves dades i utilitzar-les com una eina per beneficiar les persones i a les societats en el seu conjunt. Com legisladors, és la nostra tasca establir un marc regulador que promogui una economia de dades inclusiva i centrada en l'ésser humà a Europa. Al mateix temps, és important entendre que el mercat digital és realment un mercat global on la UE ha de ser un actor mundial actiu i influir en el desenvolupament del món digital basant-se en els seus valors, i no a l'inrevés. Per exemple, hem de centrar-nos en la política de competència europea: els europeus han de definir les regles, els valors i la igualtat de condicions de mercat; no ens hem de conformar amb el que dicten els altres. Finalment, una altra qüestió clau és l'equilibri entre els gèneres. La IA aprèn de les dades de la vida real i existeix el risc tangible que adopti els biaixos existents i

fins i tot els faci més evidents. Per això cal que els codificadors i els usuaris de la tecnologia basada en la IA siguin diversos.

Elizabeth Sherwood-Randall The Age of Strategic Instability

Durant dècades, els polítics i planificadors militars nord-americans s'han centrat en preservar el que es coneix en el lèxic nuclear com "estabilitat estratègica". Durant la Guerra Freda, especialment quan la destrucció mútua assegurada es va convertir en una lògica acceptada entre els Estats Units i la Unió Soviètica, la recerca de l'estabilitat estratègica va proporcionar un marc per gestionar els riscos existencials associats als arsenals nuclears massius. En condicions d'estabilitat estratègica, cada superpotència reconeixia que el seu adversari podia prendre represàlies massives contra un primer atac nuclear, el que creava un desincentiu per recórrer a les armes nuclears. Per tant, era essencial mantenir la confiança en que cada costat tenia la "capacitat de realitzar un segon atac". I fins i tot amb el col·lapse de la Unió Soviètica en 1991, l'estabilitat estratègica ha seguit estructurant el pensament dels encarregats de la formulació de polítiques i dels planificadors sobre com crear previsibilitat en la relació nuclear i reduir els incentius a l'escalada. Mentrestant, les noves tecnologies estan presentant els seus propis desafiaments a aquest concepte de l'escalada. En conseqüència, l'enfocament tradicional de l'estabilitat estratègica pot ser que ja no sigui suficient per gestionar els riscos actuals. Fins i tot amb la resurrecció dels acords de control d'armes que ara s'estan derogant o desmantellant, hi ha motius per dubtar que l'estabilitat estratègica, al menys tal com s'entén en el vell paradigma, pugui restablir-se o preservar-se.

Darren Byler i Carolina Sanchez Boe Tech-enabled 'terror capitalism' is spreading worldwide. The surveillance regimes must be stopped

Els autors denuncien un fenomen global que anomenen "capitalisme del terror" que justifica l'explotació de les poblacions subjugades definint-les com terroristes potencials o com amenaces a la seguretat. Principalment genera beneficis de tres maneres interconnectades. En primer lloc, es concedeixen generosos contractes estatals a empreses privades perquè construeixin i despleguin tecnologies policials que vigilin i gestionin els grups objectius. A continuació, utilitzant les enormes quantitats de dades biomètriques i dels mitjans de comunicació social extrets d'aquests grups, les empreses privades milloren les seves tecnologies i venen versions minoristes de les mateixes a altres estats i institucions, com les escoles. Finalment, tot això converteix els grups objectiu en una font immediata de mà d'obra barata, ja sigui mitjançant la coacció directa o indirectament a través de l'estigma.

Thomas J. Bollyky i Chad P. Bown The Tragedy of Vaccine Nationalism

A principis de juliol, hi havia en desenvolupament 160 vacunes en fase d'experimentació amb un total de 21 en fase d'assaigs clínics. Encara que passaran mesos, com a mínim, abans que s'hagi demostrat que una o més d'aquestes candidates són segures i eficaces i estiguin a punt per a ser lliurades, els països que fabriquen vacunes ja estan competint per assegurar-se la primacia de l'accés al mercat. I jutjant per la forma en què els governs han actuat durant la pandèmia actual, sembla molt probable que aquest comportament persisteixi. En absència d'un compromís internacional per distribuir vacunes a nivell mundial de manera equitativa i racional, els líders donaran prioritat a tenir cura de les seves pròpies poblacions en lloc de frenar la propagació de COVID-19 en altres llocs o ajudar a protegir els treballadors sanitaris essencials i les poblacions altament vulnerables d'altres països. Els autors consideren que aquest tipus de "nacionalisme de la vacuna" tindrà conseqüències profundes i de gran abast. Sense una coordinació mundial, els països poden presentar ofertes els uns en contra dels altres, la qual cosa elevarà el preu de les vacunes i els materials connexos. Els subministraments de vacunes provades seran limitats inicialment, fins i tot en alguns països rics, però el major sofriment es produirà en els països d'ingressos baixos i mitjans que veuran com els seus homòlegs més rics esgoten els subministraments i hauran d'esperar mesos (o més) per a la seva reposició. Mentrestant, els treballadors de la salut i els milers de milions de gent gran i altres habitants d'alt risc dels països més pobres quedaran desprotegits, la qual cosa estendrà la pandèmia, augmentarà el nombre de morts i posarà en perill els ja fràgils sistemes d'atenció de salut i les economies. En la seva recerca de vacunes, els països que no tenen accés a les existències inicials buscaran qualsevol forma de resistència que puguin trobar, inclòs el bloqueig de les exportacions de components crítics de les vacunes, el que portarà a la ruptura de les cadenes de subministrament de matèries primeres, xeringues i vials. Els governs també poden arribar a acords a curt termini per a l'obtenció de vacunes amb conseqüències adverses per als seus interessos econòmics, diplomàtics i estratègics a llarg termini. El resultat no només serà una innecessària penúria econòmica i humanitària, sinó també un intens ressentiment contra els països que acumulen vacunes, el que posarà en perill el tipus de cooperació internacional que serà necessària per fer front a futurs brots, per no esmentar altres desafiaments urgents, com el canvi climàtic.